

dosarul nr.2r-650/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (N. Mazur)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Mihaila, V. Sîrbu, V. Buhnaci)

DECIZIE

23 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Mamei Galina, reprezentată de avocatul Podlisnic Dorin,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „MAIB-Leasing” împotriva Galinei Mamei-Cișlari și Vasile Prepeliță cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 19 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 29 mai 2017 Societatea pe Acțiuni „MAIB-Leasing” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Galinei Mamei-Cișlari și Vasile Prepeliță cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 09 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat în mod solidar de la Mamei-Cișlari Galina și Prepeliță Vasile datoria în mărime de 26 812,43 de euro și suma de 400 de lei, precum și taxa de stat achitată de reclamant la depunerea acțiunii în mărime de 16 486,95 de lei și suma de 185 de lei cu titlu de cheltuieli pentru citarea pârâtului. În rest acțiunea a fost respinsă.

La 02 iunie 2020 Mamei Galina a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 09 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 08 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs apelului, comunicându-i-se apelantei despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat la depunerea apelului în mărime de 12365,21 lei, acordând pentru înlăturarea neajunsurilor un termen de 10 zile din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză.

Prin încheierea din 19 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău cererea de apel depusă de Mamei Galina a fost restituită, pe motiv că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

Invocând ilegalitatea încheierii din 19 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, la 17 noiembrie 2020, Mamei Galina, reprezentată de avocatul Podlisnic Dorin, a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și dispunerea spre examinarea a apelului.

În motivarea recursului a invocat că prin restituirea cererii de apel, apelantei i-a fost limitat dreptul prevăzut de art. 15 CPC – „Folosirea căilor de atac”.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs remarcă că încheierea contestată a fost expediată în adresa apelantei, însă date spre confirmarea recepționării ei la materialele dosarului nu sunt. Prin urmare recursul declarat la data de 17 noiembrie 2020 se consideră a fi depus în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369 al. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea de apel dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

În conformitate cu art. 368 al. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform materialelor dosarului, s-a stabilit că prin încheierea din 08 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs apelului, comunicându-i-se apelantei despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat la depunerea apelului în mărime de 12365,21 lei, acordând pentru înlăturarea neajunsurilor un termen de 10 zile din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză.

Instanța de recurs menționează că copia încheierii din 08 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată apelantei și reprezentantului acesteia, conform avizelor de recepție fiind recepționate la data de 17 și 21 septembrie 2020 (f.d. 205, 206).

Astfel, procedura de comunicare legală a încheierii din 08 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respectată.

Însă, deși apelanta a cunoscut despre încheierea din 08 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care i s-a impus depunerea apelului motivat și achitarea taxei de stat timp de 10 zile de la recepționarea încheierii respective, totuși, acestea nu au fost depuse în termenul indicat.

Instanța de recurs consideră că la acest segment sunt relevante prevederile art. 112 alin. (4) Cod de procedură civilă, conform cărora dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Cu referire la norma de drept enunțată, instanța de recurs apreciază justă constatarea instanței de apel că apelanta nu a înlăturat neajunsurile cererii de apel în conformitate și în termenul indicat în încheierea instanței de apel din 08 septembrie 2020 și corect a restituit cererea de apel.

Or, de la recepționarea încheierii de a nu da curs apelului și până la restituirea lui, apelanta a dispus de termen suficient, în care participantul trebuia să prezinte cererea de apel în conformitate cu art. 365 alin. (1) lit. d) Codul de procedură civilă și cu achitarea taxei de stat.

În cazul în care instanța de judecată a stabilit data, ora și locul până la care trebuie efectuată acțiunea procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea respectivă în locul specificat până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătoresc.

Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată este unul obligatoriu și peremptoriu, asemenea celui prevăzut de lege.

În cauza *Perez de Rada Cavanilles v. Spania*, 28 octombrie 1998, §§43-44, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că stabilirea bazei legale a unei acțiuni de către instanță și termenele -limită pentru introducerea unei acțiuni se numără printre limitările permise ale dreptului de acces la o instanță, cu condiția ca acestea să nu restricționeze accesul unei persoane la un tribunal de o manieră care îi afectează chiar esența dreptului sau când nu urmăresc un scop legitim ori nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie atins.

Pornind de la caracterul obligatoriu al actelor judecătorești de dispoziție, justițiabilul trebuie să-și ajusteze conduita la indicațiile reflectate în actul de dispoziție judecătoresc emis.

Astfel, Colegiul relevă că în termenul de 10 zile acordat de instanță de la recepționarea încheierii de a nu da curs apelului apelanta nu a depus apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat și astfel soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel în rezultatul nelichidării neajunsurilor, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Or, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (*Malahov vs. Moldova*), denotă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi supus limitărilor, or art. 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele acestui scop. Limitările inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit.

Nu pot fi reținute argumentele recurente, precum că prin restituirea cererii de apel, i-a fost limitat dreptul prevăzut de art. 15 CPC – „Folosirea căilor de atac”.

În conformitate cu art. 15 CPC, participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa, a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (cauzele Van Harn vs Germania din 11 septembrie 2007 și Pîrnău ș.a. Republica Moldova din 31 ianuarie 2012).

În acest sens instanța de recurs menționează că împrejurarea declarării unei căi de atac nu constituie prin ea însăși exercitarea abuzivă a unui drept. Părțile trebuie să se preocupe de soarta procesului ce se desfășoară între ele, sub conducerea și supravegherea judecătorului. Astfel, legea procesuală stabilește nu numai drepturi pentru părți, dar și obligații. În primul rând, se instituie pentru părți obligația de a îndeplini actele de procedură în condițiile, ordinea și termenele stabilite de lege sau de judecător. În caz de nerespectare a acestor obligații, intervin în condițiile legii, sancțiuni. Legea pune la dispoziția celor interesați serviciul public de justiție, dar stabilește niște reguli care trebuie respectate primordial.

În aplicarea acestor dispoziții, art. 15 CPC reglementează dreptul părții interesate de a se folosi de o cale de atac cu respectare condițiilor legii, ce presupune nu doar dispunerea de drepturi dar și îndeplinirea de obligații.

Revenind la speță, apelanta nu a îndeplinit obligațiile primordiale impuse de lege/ instanță și nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel legate de forma actului juridic, fapt ce a și dus la survenirea sancțiunii manifestată prin restituirea apelului, ce a creat situația imposibilității exercitării liber al acțiunii civile. Astfel este vina apelantei că nu a luat măsurile necesare în vederea protejării dreptului său de acces la instanță.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea din 19 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Mamei Galina, reprezentată de avocatul Podlisnic Dorin.

Se menține încheierea din 19 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „MAIB-Leasing” împotriva Galinei Mamei-Cișlari și Vasile Prepelită cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru